Koncepce sdružení CZ.NIC pro období 2012 – 2015

Koncepce sdružení CZ.NIC pro období 2012 - 2015

Obsah

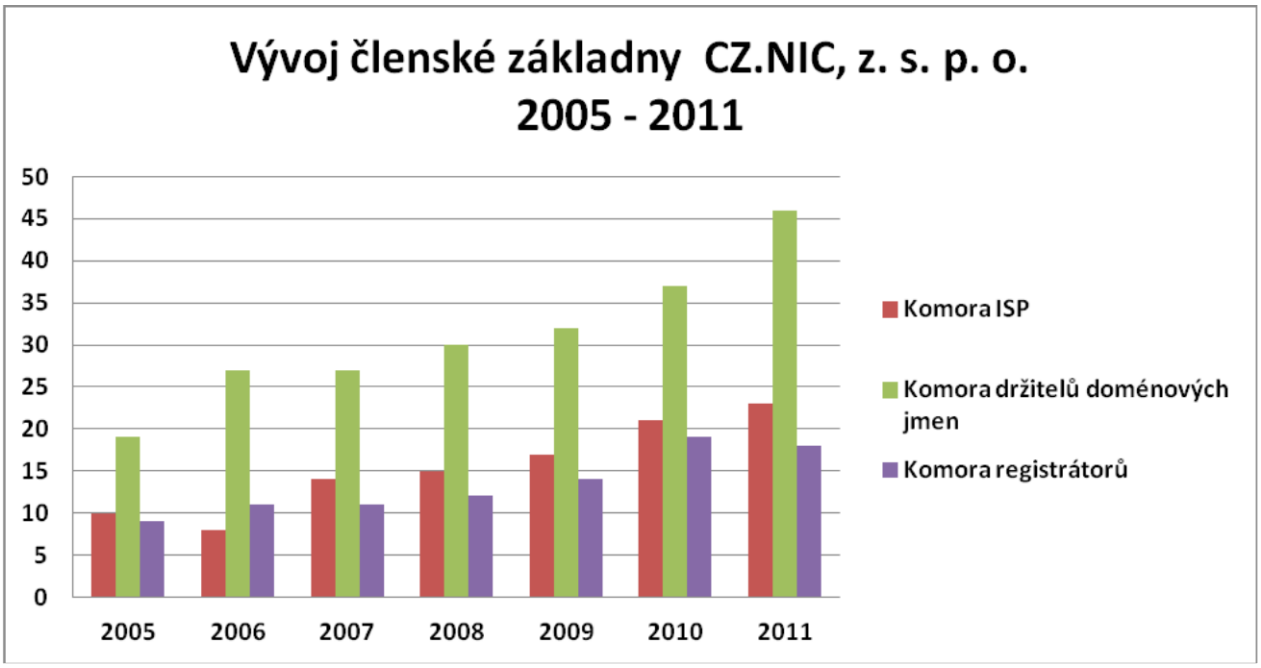
1. Organizační struktura 3
2. Vztah se státem 5
3. Finance 6
4. Správa domény 7
5. IDN 8
6. Spolupráce s registrátory 9
7. Rozvoj internetové infrastruktury 9
8. MojeID 10
9. CSIRT.CZ 10
10. Podpora vzdělávání a osvěta 11
11. Podpora nových internetových technologií 13
12. Zaměstnanci 14
13. Spolupráce se zahraničím 15
14. Závěr 15

Vize: Hlavním posláním sdružení je provozování důvěryhodné, bezpečné a stabilní infrastruktury a obecně prospěšných internetových služeb, zejména domény .cz, ku prospěchu lokální internetové komunity v České republice. Sdružení bude aktivně podporovat rozvoj a využitelnost Internetu a posilovat informovanost a diskusi o aspektech této technologie.

Tento dokument navazuje na předchozí koncepci platnou pro období 2008–2011. V období, pro které je zpracována tato koncepce, se především očekává spuštění celé řady nových generických domén. Tato novinka může zásadním způsobem změnit situaci na trhu doménových jmen i využívání Internetu koncovými uživateli. Z těchto důvodů je strategie koncipována spíše jako konzervativní, s maximálním využitím současných úspěšných projektů zavedených v uplynulém období.

1. Organizační struktura

Současná organizační struktura byla zavedena rozhodnutím valné hromady z prosince roku 2005. Hlavními rysy této změny bylo rozdělení členů do tří různých komor, které shromažďují členy s podobnými zájmy či předmětem podnikání, vybudování zvláštního orgánu – kolegia, jež přebralo určité pravomoci, které dříve náležely valné hromadě, a výrazné snížení vstupních členských poplatků. Hlavními cíli těchto opatření byly větší otevřenost sdružení pro nové členy a zároveň zavedení obranných mechanismů proti případnému nepřátelskému převzetí sdružení. Tyto cíle se podařilo zcela naplnit, od této změny sdružení nečelilo žádnému pokusu o ovládnutí nějakou koordinovanou skupinou a členská základna se stabilně rozrůstá.

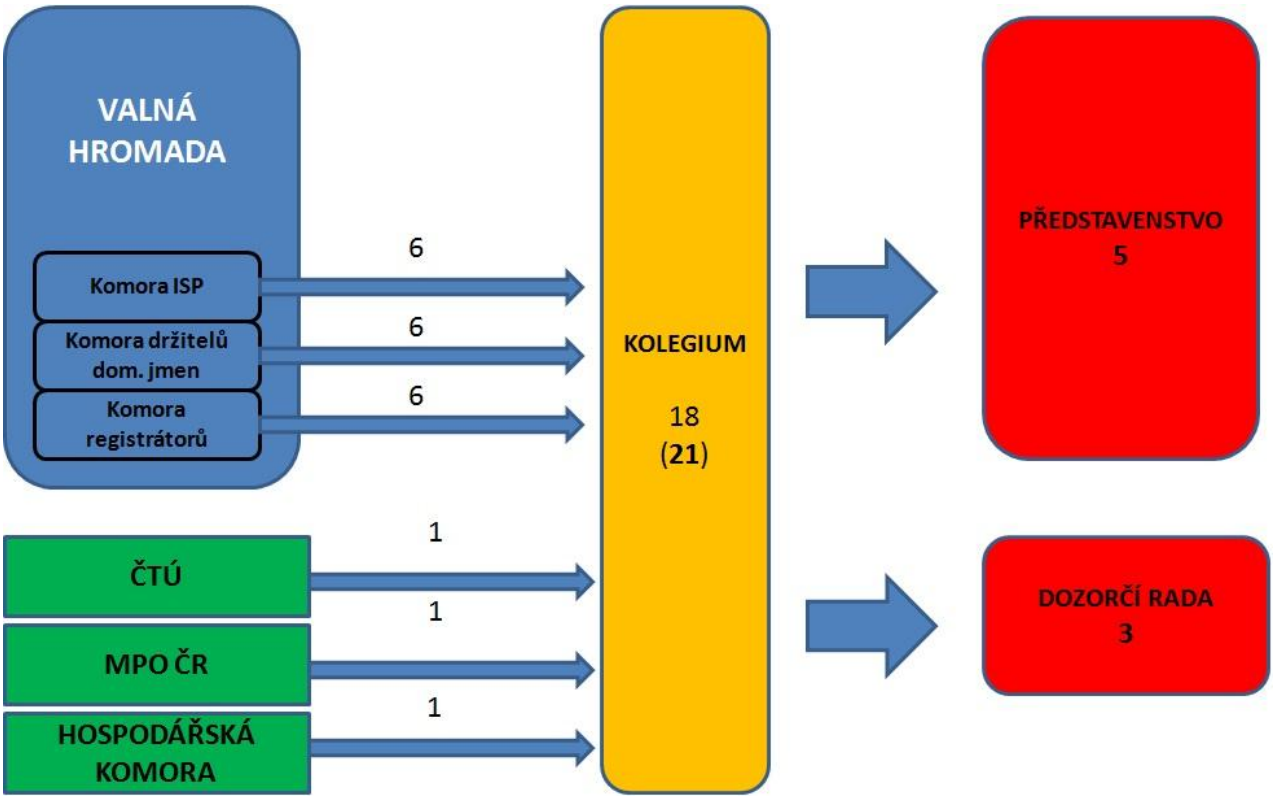

Z výše popsaných důvodů je vhodné kostru současné organizační struktury zachovat. Jde o jednotlivé orgány sdružení, což jsou tři hlavní členské komory, kolegium, představenstvo a dozorčí rada. Stejně tak se neobjevila žádná potřeba pro úpravu počtu členů a pravomocí jednotlivých orgánů.

Na druhou stranu přinesl nárůst členské základny novou výzvu, a tou je zapojení členů do dění ve sdružení. V současné době existuje určitá skupina členů, jejichž aktivita se omezila na vstup do sdružení a nijak dále neparticipují nejen na fungování jeho základních orgánů, tedy valné hromady, kolegia, představenstva či dozorčí rady, ale nejeví zájem ani o samotnou činnost sdružení, ať už jde o domény, nebo jiné projekty. Pokud by došlo k nárůstu těchto pasivních členů, mohlo by to ve svém důsledku paralyzovat činnost sdružení. Z tohoto důvodu bude sdružení hledat způsoby, jak co nejvíce motivovat své členy k zapojení do aktivit sdružení, a to alespoň formou účasti na setkáních příslušných orgánů sdružení.

Ačkoliv je z celkového pohledu současná struktura vyhovující a funkční, je možné, že některé členské komory budou potřebovat určité mírné úpravy ve svém vnitřním fungování, aby mohly i nadále plnit svůj účel a efektivně pracovat, proto by mělo sdružení umožnit určitou flexibilitu v této oblasti a tedy případně na žádost některé z komor podpořit změny jednacího řádu či stanov v bodech týkajících se rozhodování a jednání příslušné komory. Je přirozeně nezbytné, aby byly

řádně a transparentně vysvětleny důvody takovýchto změn a přínos pro další rozvoj sdružení jako celku.

Vnitřní struktura sdružení, tedy členění managementu sdružení, může být v závislosti na aktuálních hlavních úkolech a potřebách sdružení flexibilně měněna, avšak předvídatelným způsobem a s respektem k dosavadní otevřenosti sdružení.

2. Vztah se státem

Právní vztah sdružení vůči České republice je vymezen memorandem podepsaným s ministryní informatiky dne 21. 4. 2006, jež v současné době náleží do gesce MPO. Tento dokument definoval určité mantinely pro činnost sdružení. Závazky vyplývající z tohoto dokumentu byly či jsou oběma stranami bez výhrad a problémů plněny a od jeho podpisu se doposud nestalo, že by se nějaká

plánovaná aktivita sdružení dostala do konfliktu s jeho textem. Z toho důvodu není nutné vztah se státem upravovat a stávající stav lze považovat za uspokojivý. Veškeré závazky zmíněné v tomto memorandu zůstávají i nadále prioritami sdružení.

CZ.NIC bude i nadále vystupovat jako důvěryhodný partner státu, jenž podporuje jeho aktivity v relevantních oblastech, jako je například eGovernment, kybernetická bezpečnost apod., zejména v případech, kdy se tyto aktivity dostanou do souladu s vizí a plánovanými činnostmi sdružení. CZ.NIC bude státu poskytovat konzultace či vysílat své odborné zástupce do pracovních skupin k relevantním těmto otázkám eGovernmentu, bude-li o to požádán, případně zváží i jinou formu spolupráce.

3. Finance

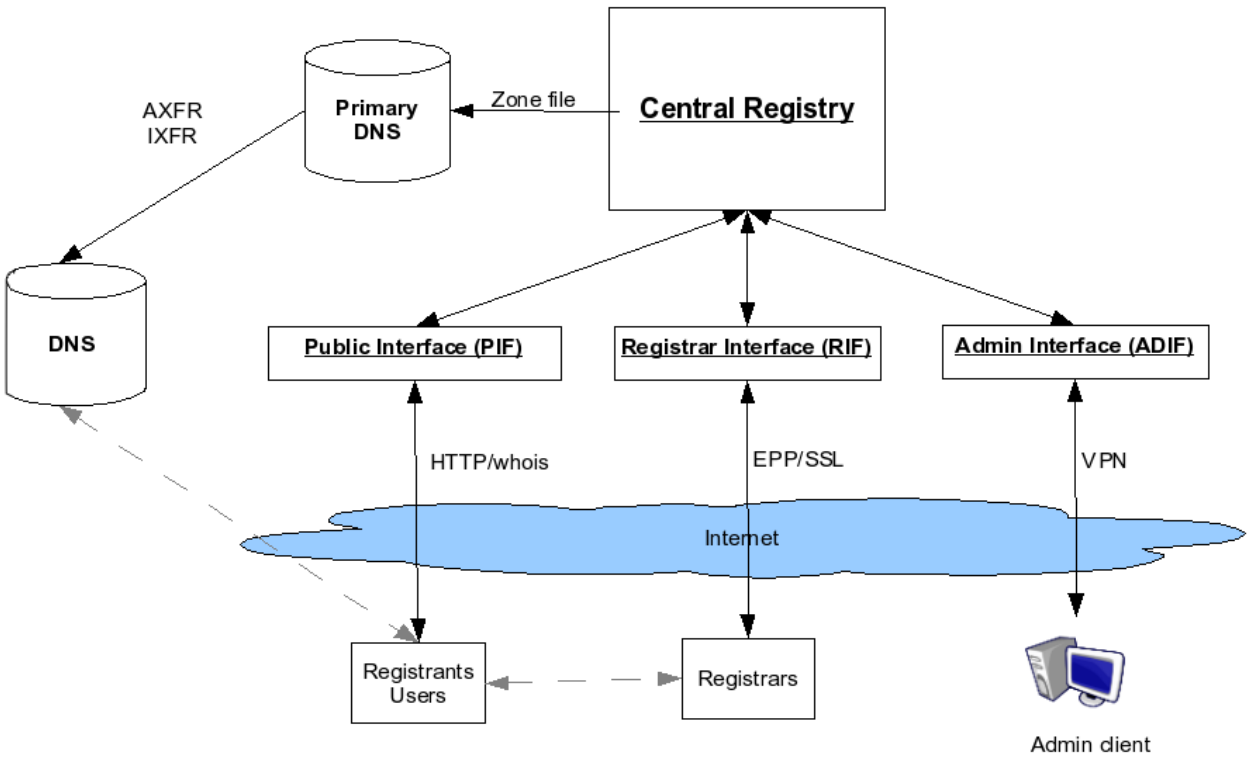
V současné době je drtivá většina příjmů sdružení tvořena platbami od registrátorů, jež jsou vypláceny v souvislosti s registracemi domén. Tento zdroj financování je dlouhodobě stabilní a jeví se jako udržitelný i pro následující období, proto není nezbytně nutné v současné době hledat aktivně alternativní zdroje financování. Nicméně v průběhu období, na které je plánována tato koncepce, může dojít k zásadním změnám na trhu především v souvislosti se startem nových gTLDs; sdružení se může stát subjektem, který poskytne některé z nových gTLD infrastrukturu pro provoz, přičemž poskytování této služby bude založeno na komerčním principu. V případě, že dojde ke změnám, které mohou ohrozit stávající model financování, bude tento bod koncepce přehodnocen.

V minulých obdobích si sdružení vytvořilo finanční rezervu, díky níž je možné udržet veškeré činnosti i v případě neočekávaného výpadku příjmů nebo nutnosti pokrýt škodu velkého rozsahu. Tato finanční rezerva je v současné době dostatečná a sdružení ji nebude navyšovat. Sdružení zajistí, aby výše vysoce likvidní části této rezervy byla nejméně na úrovni dvojnásobku nákladů na roční provoz sdružení. Zbytek rezervy může mít podobu méně likvidních dlouhodobých aktiv finančního či nefinančního charakteru. Veškeré operace budou vycházet z konzervativního přístupu tak, aby byla minimalizována možná rizika.

S ohledem na výši rezervy bude sdružení plánovat své roční rozpočty jako vyrovnané. Cena registrace domén a celková struktura ceníku budou kalkulovány z plánovaných nákladů na dané období. Struktura ceníku bude zohledňovat a podporovat aktuální priority sdružení a zároveň reflektovat aktuální situaci na trhu, jako například start nových domén, uživatelské preference, vliv vyhledávačů a podobně.

4. Správa domény

Správa české národní domény .cz je stěžejní aktivitou sdružení, proto tato činnost bude mít nejvyšší prioritu mezi jednotlivými úkoly sdružení. CZ.NIC v minulosti vyvinul registrační systém FRED, který kapacitně i z hlediska implementovaných vlastností zcela vyhovuje českému prostředí. Vývoj tohoto systému bude nadále pokračovat, aby zohledňoval aktuální administrativní i technologické potřeby lokální komunity, registrátorů i sdružení. Velký důraz bude kladen především na stabilitu, dostupnost a bezpečnost řešení, a to ve všech rovinách, jako například SW, HW, implementace sítě i administrativa.

Sdružení bude aktivně sledovat vývoj na mezinárodní scéně a bude zvažovat zavedení případných novinek týkajících se vlastní technologie DNS či správy domén nejvyšší úrovně v případě, že to bude pro lokální prostředí relevantní.

Implementace jakýchkoliv podstatných změn týkajících se správy domény, pravidel registrace, registračního systému apod. bude vždy s dostatečným předstihem oznámena relevantní skupině v závislosti na druhu zamýšlené změny. Zároveň bude každá změna řádně vysvětlena a musí být dopředu zanalyzovány případné dopady.

Správa domény nepovede k diskriminaci jakékoliv skupiny či jednotlivce a naopak bude poodporována přirozená soutěž a férové tržní prostředí na relevantním trhu.

Jednou z hlavních priorit sdružení při správě domény i nadále zůstávají zájmy oprávněných držitelů doménových jmen. Sdružení bude hledat další způsoby, jak zvýšit komfort užívání a posílit nástroje ochrany takových držitelů, včetně právních jistot.

CZ.NIC bude rovněž nadále posilovat mechanismy zajišťující bezpečnost osobních i technologických údajů v databázích sdružení a bude se aktivně bránit pokusům o neautorizované využívání těchto dat. S ohledem na tuto činnost a pro další posílení transparentnosti a informovanosti lokální komunity bude souběžně navyšovat množství publikovaných relevantních informací především statistického charakteru.

Sdružení bude také nadále dbát na validitu dat obsažených v jeho registrech (např. s využitím nově zaváděných služeb) a bude vyvíjet aktivity směřující k maximální eliminaci neoprávněných a podvržených registrací.

Sdružení bude také pokračovat ve spolupráci a podporovat vzájemnou informovanost s obecnými soudy i s Rozhodčím soudem při HK a AK ČR, Policií České republiky, ÚOOÚ a dalšími zainteresovanými orgány státu a jeho složkami. CZ.NIC bude přispívat k vytváření prostředí proti činnostem se znaky nekalosoutěžního jednání a proti činnostem, jež směřují pouze k produkci prázdného a bezcenného informačního obsahu a ve svém důsledku k matení uživatelů (s cílem dosáhnout pouze „prokliku“).

5. IDN

Sdružení v minulosti veřejně deklarovalo, že otázku zavedení diakritiky zodpoví lokální internetová komunita. Na toto téma jsou proto každé dva roky pořádány průzkumy veřejného mínění a tato praxe bude zachována i v budoucnu. Sdružení má zájem na kvalifikovaném rozhodnutí lokální internetové komunity, proto bude příštím průzkumům předcházet vysvětlující kampaň s cílem nejen zvýšit povědomí odborné i laické veřejnosti o této problematice, ale také

podrobně a nezaujatě představit všechny smysluplné varianty možného budoucího vývoje v této oblasti.

V případě, že převáží zájem na zavedení IDN do domény .cz, sdružení je připraveno toto rozšíření zavést. Rychlost implementace by byla závislá na zvolené variantě.

6. Spolupráce s registrátory

Akreditování registrátoři domén jsou z hlediska hlavní činnosti sdružení unikátní skupinou, které bude sdružení věnovat i nadále významnou pozornost. Sdružení bude nadále s registrátory úzce spolupracovat a podporovat jejich činnost zejména formou konzultací, školení, seminářů apod.

Sdružení bude poskytovat aktivní podporu (včetně případné finanční spoluúčasti) činností registrátorů vedoucí k propagaci české národní domény, včetně souvisejících služeb či technologií v souladu s aktuálními cíli vytyčenými touto koncepcí.

Především s ohledem na posílení jistot držitelů domén bude sdružení nadále pokračovat v definování minimální úrovně standardů registrátorské činnosti a poskytování služeb koncovým držitelům. Sdružení bude zároveň aktivně kontrolovat dodržování těchto standardů i dalších relevantních předpisů a pravidel.

7. Rozvoj internetové infrastruktury

CZ.NIC v současné době provozuje několik projektů podporujících lokální internetovou infrastrukturu. Jde mimo jiné například o zrcadla kořenových DNS serverů, NTP server apod.

Sdružení bude pokračovat v podpoře projektů a služeb, které přispívají k vyššímu komfortu využívání internetu anebo ke zvyšování efektivity či stability Internetu v rámci České republiky. Pozornost bude zaměřena na průzkum možností, jak vhodným způsobem zvýšit důvěryhodnost uživatelské identity, a to nejen vůči sdružení CZ.NIC – např. formou certifikační autority vydávající osobní certifikáty. Sdružení se bude účastnit pouze projektů, které nenarušují férové tržní prostředí v České republice.

Vzhledem k určité míře nejistoty vývoje na trhu doménových jmen bude sdružení zavádět nové služby, na jejichž dlouhodobé funkčnosti může kriticky záviset činnost ostatních subjektů, pouze v případě, že daná služba může být po dosažení nadkritického množství uživatelů či užívanosti

provozně samofinancovatelná. Nové i stávající projekty budou podléhat periodickým kontrolám a vyhodnocování efektivity.

8. MojeID

Služba mojeID je jedním z příkladů nedávno spuštěného projektu pro rozvoj internetové infrastruktury. Jejím spuštěním ovšem sdružení sleduje i další cíle, jako například zvýšení validity dat v databázi registrací domén. Tento projekt se zatím v současnosti nachází ve své úvodní fázi a ještě nedosáhl dostatečné masy uživatelů.

Sdružení bude nadále pracovat na zvýšení využitelnosti této služby a dalším rozvoji. Sdružení bude aktivně pokračovat na navýšení počtu poskytovatelů služeb, jež tuto technologii implementovali do svých systémů pro koncové uživatele. Sdružení bude nadále pokračovat v aktivní propagaci této služby mezi koncovými uživateli.

9. CSIRT.CZ

Na základě koncepce na předchozí období sdružení podporovalo vznik národního bezpečnostního centra CSIRT.CZ. Aby sdružení podpořilo bezpečnost lokálního internetového prostředí a pomohlo splnit ČR související mezinárodní závazky, nabídlo následně zajištění provozu tohoto centra. Toto proběhlo na základě memoranda, jež bylo podepsáno s MVČR dne 9. 12. 2010. V první etapě tohoto projektu sdružení přebíralo činnosti dosavadního centra vybudovaného sdružením CESNET. Po této etapě byl spuštěn řádný provoz a bezpečnostní centrum CSIRT.CZ požádalo o akreditace u mezinárodních organizací.

CZ.NIC bude i v následujícím období podporovat a rozvíjet činnosti tohoto centra. Na základě podepsaného memoranda vypracuje sdružení separátní koncepci činnosti CSIRT.CZ a projedná ji s lokální internetovou komunitou zastoupenou pracovní skupinou CSIRT.CZ a zároveň s příslušným státním orgánem.

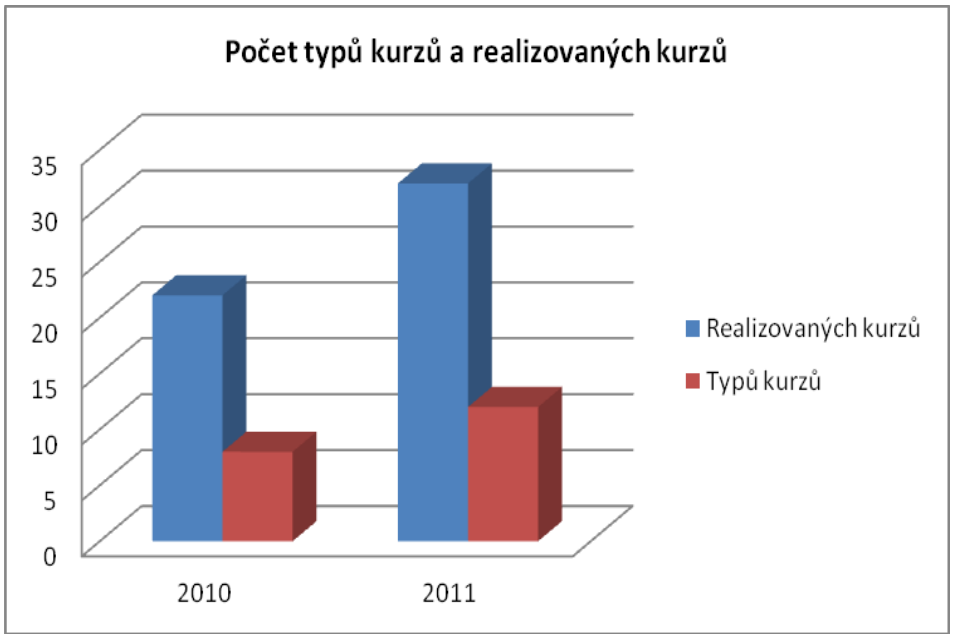
CZ.NIC bude podporovat vznik vládního bezpečnostního týmu GOVCERT.CZ a poskytne státu součinnost a případné konzultace v této oblasti.

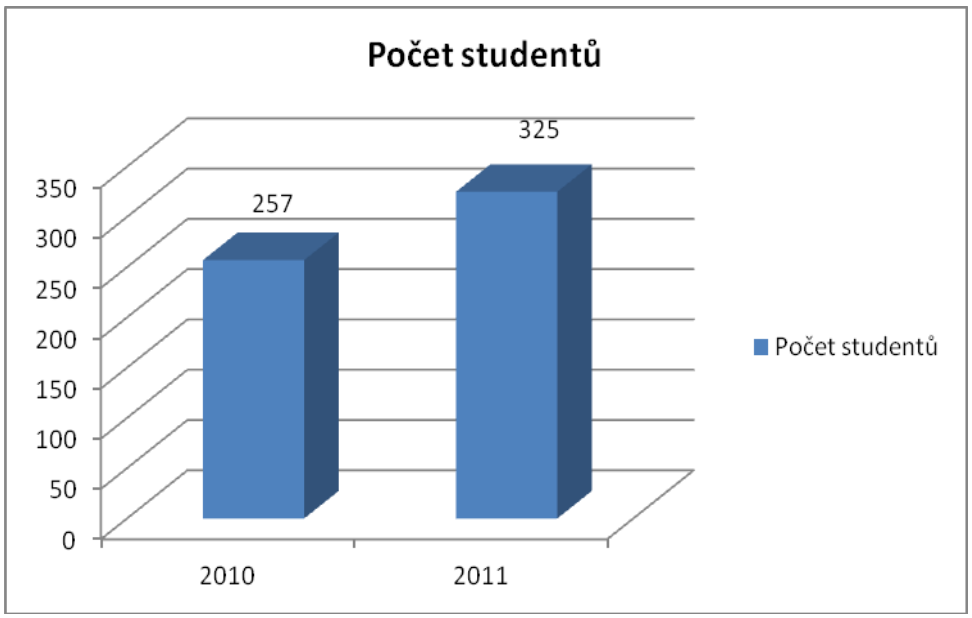
10. Podpora vzdělávání a osvěta

Sdružení se v současné době snaží o aktivní podporu vzdělávání a osvěty týkající se například témat jako česká doména, používání domén, internetové technologie, bezpečnost a obecně Internet. Tato činnost má více forem s ohledem na cílovou skupinu a úroveň znalostí.

Akademie

Pro užší skupinu odborníků existuje školicí středisko Akademie CZ.NIC, které se v současné době věnuje především specializovaným technologickým tématům, jako protokol DNS, DNSSEC, IPv6 směrovací protokoly, databázové systémy a podobně. Akademie CZ.NIC je postupně stále více využívána.

Sdružení zachová činnost tohoto střediska a bude nadále pokračovat ve školení odborníků. CZ.NIC bude pokračovat v hledání vhodných témat, která budou atraktivní nejen pro členy sdružení či registrátory a vysoce kvalifikované specialisty ze soukromé sféry, ale v souvislosti se svým působením v oblasti internetové bezpečnosti a aktivitami týmu CSIRT.CZ i pro odborníky z dotčených orgánů státní správy či bezpečnostních složek státu. Kurzy se budou týkat nejen technologických témat, ale i témat z jiných souvisejících oborů, jako je třeba právo a podobně.

Pro větší využitelnost a dostupnost kurzů pro širší veřejnost CZ.NIC zváží přetvoření některých do formy e-learningu.

CZ.NIC bude hledat další možnosti pro rozšíření přínosů školicího střediska Akademie CZ.NIC.

Edice CZ.NIC

Další formou, kterou CZ.NIC podporuje vzdělávání, je vydávání odborných knih. CZ.NIC hledá především témata, která nejsou dostatečně atraktivní pro lokální komerční nakladatele, ale jsou dostatečně zajímavá pro odbornou veřejnost. V rámci Edice CZ.NIC vychází knihy místních autorů i překlady knih, jež byly vydány v zahraničí. Pro maximalizaci čtenosti těchto titulů CZ.NIC stanovuje ceny, jež pouze pokrývají náklady na výrobu knih, a zároveň vystavuje elektronickou podobu těchto knih volně na svých www stránkách.

CZ.NIC bude pokračovat v této aktivitě i nadále dle dosavadní praxe a do budoucna zváží další možnosti distribuce těchto materiálů.

Spolupráce se školami

CZ.NIC se aktivně snaží o spolupráci se školami v České republice především v oblastech, jež sdružení považuje za své priority. Zaměstnanci sdružení na školách aktivně přednášejí a případně vedou či oponují bakalářské nebo magisterské práce.

V této činnosti bude pokračovat i v dalším období. U vysokých škol bude sdružení aktivně hledat spíše individuální projekty konkrétní spolupráce. V případě škol nižších stupňů bude sdružení poskytovat podporu pro výuku a hledat možnosti, jak oslovit větší množství těchto subjektů.

Osvěta a vzdělávání širší veřejnosti

Sdružení CZ.NIC bude hledat vhodné možnosti, jak směřovat svoji vzdělávací a osvětovou činnost nejen na internetové profesionály, ale také na širší neodbornou veřejnost, např. v podobě produkce populárně – vzdělávacích materiálů.

11. Podpora nových internetových technologií

Sdružení bylo v uplynulém období aktivní v podpoře nových internetových technologií, jako je například IPv6, ENUM, DNSSEC a podobně. Mnoho nových technologií, přestože jsou inovativní a přínosné, potřebuje počáteční podporu k prosazení jejich užívání.

Taková podpora měla v minulosti více forem. Šlo buď o PR, či marketingové kampaně, osvětovou činnost v podobě přednášení na relevantních internetových akcích, pořádání vlastních konferencí a seminářů či publikování odborných článků, tisk odborných knih v rámci Edice CZ.NIC a školení v Akademii CZ.NIC.

Sdružení zaměstnává tým odborníků, kteří se věnují výzkumu a vývoji nových technologií a produktů, v oddělení Laboratoře CZ.NIC. V rámci laboratoří vzniká celá řada špičkových produktů, které se dočkaly i mezinárodního uznání, jako například Firefox DNSSEC validátor, směrovací démon BIRD, autoritativní DNS server KNOT apod., pro lokální komunitu byly například vyvinuty podpůrné nástroje pro práci s datovými schránkami. Laboratoře vydávají statistické zprávy i zprávy na odborná témata a zaměstnanci laboratoří přednášejí na odborných konferencích doma i v zahraničí, aktivně se zapojují do pracovních skupin organizací jako IETF, DNS-OARC apod. Sdružení se bude snažit o zvýšení povědomí o této aktivitě směrem k relevantním skupinám lokální internetové komunity.

Sdružení se bude i nadále věnovat podpoře nových technologií, zároveň bude hledat vhodné formy podpory a osvěty vzhledem k přínosu daných technologií a dalším synergiím s ostatními prioritami sdružení.

Sdružení zachová oddělení Laboratoře CZ.NIC a bude hledat pro toto oddělení další témata zajímavá pro lokální internetovou komunitu. Sdružení bude hledat synergie s existujícími činnostmi a projekty, jako je například správa domény, bezpečnost, mojeID a podobně.

12. Zaměstnanci

Sdružení bude věnovat trvalou pozornost rozvoji odborných schopností a dovedností svých zaměstnanců a jejich dalšímu vzdělávání. Bude podporovat aktivní účast a zapojování svých zaměstnanců do odborných diskusí, výstupy na konferencích a publikační činnost a zvyšovat tak jejich přínos nejen pro stružení, tak i pro širší internetovou komunitu. Sdružení se bude snažit umožnit vybraným zaměstnancům získat kvalitní vzdělání za účelem zvýšení jejich kvalifikace, což může přispět k navázání spolupráce s jinými výzkumnými týmy. U takových zaměstnanců bude požadován závazek práce pro sdružení po určitou dobu.

13. Spolupráce se zahraničím

CZ.NIC je vzhledem ke svým aktivitám zapojen do činností celé řady mezinárodních organizací, jejichž činnost souvisí s DNS, Internet Governance či novými internetovými technologiemi. Jde především o organizace ICANN, RIPE NCC, CENTR, IETF, DNS-OARC, TERENA, ENISA, BIND Forum či EuroISPA.

CZ.NIC bude nadále podporovat činnosti mezinárodních institucí, které se starají o samosprávu internetu a o jeho technologický a bezpečnostní rozvoj, a bude vysílat své zástupce na relevantní mítinky těchto organizací. CZ.NIC bude aktivně nabízet hostitelství významných konferencí a setkání pracovních skupin těchto organizací na území České republiky a bude v takovém případě podporovat zapojení členů a lokální internetové komunity do těchto akcí.

14. Závěr

Cílem této koncepce je vymezení hlavních priorit a úkolů pro dané období. V průběhu platnosti této koncepce může dojít k neočekávaným změnám, které mohou zásadním způsobem změnit podmínky, ze kterých tento dokument vycházel. V takovém případě představenstvo navrhne revizi koncepce, aby bylo možné na tyto změny pružně reagovat.